



Kristiansands-barnehagen

Årsplan

Tunballen barnehage

2023-24

Alle barn og unge skal oppleve at de er inkludert i fellesskapet

Fastsatt av samarbeidsutvalget
28.06.23

Innhold

Vår barnehage.....	3
Presentasjon av barnehagen	3
Ny i barnehagen	3
Overganger innad i barnehagen	3
Overgang barnehage – SFO og skole	3
Barnehagens årsplan	4
Felles verdier, retning og fokus - strategiplan for barn og unge	4
Hovedsatsingsområder	5
Hverdagssamtaler	5
Bærekraftig utvikling	5
Samarbeid	5
Foreldresamarbeid	5
Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest	6
Lek og læring i barnehagen	6
Demokrati og barns medvirkning og deltakelse	6
Omsorg og danning	7
Kommunikasjon og språk	7
Mangfold, likestilling og gjensidig respekt	7
Bærekraftig utvikling	8
Livsmestring og helse	8
Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø.....	8
Årshjul for barnehagens forebyggende arbeid.....	9
Vurdering og veien videre	9

Vår barnehage

Denne årsplanen skal gi et innblikk i hvordan barnehagen vil jobbe i det neste året og hva vi tenker er viktig å ha fokus på i vårt arbeid for at barna skal trives og utvikle seg.

Presentasjon av barnehagen

Adresse: Tunballveien 19, 4645 Nodeland

Avdelingenes telefonnummer:

Mobil Lillemeis	904 73 129
Mobil Toppmeis	416 20 720
Mobil Kjøttmeis	904 73 122
Mobil Blåmeis	904 73 125

Nettside: <http://www.minbarnehage.no/tunballenbhg>

Tunballen barnehage er en fire avdelings kommunal barnehage som startet opp 1. oktober 1991. Barnehagen har en fin beliggenhet tett ved et naturområde, og ligger i nærmiljøet til Tunballen skole, Eventyrheia barnehage og boligområdene på Nodelandsheia.

Barnehagen disponerer et flott skogsområde i nærheten av barnehagen. Der er det en grillhytte og en gapahuk. Avdelingene bruker også gymsalen i bygget flittig, blant annet til fysisk aktivitet, teater, karneval og andre felles arrangementer.

Satsningsområdet vårt dette barnehageåret er «Hverdagssamtaler». I tillegg vil bærekraftig utvikling få mer fokus dette barnehageåret.



Vi har vært Miljøfyrtårnbarnehage siden 2009. Vi har aktiviteter gjennom hele året, der barna får innsikt i ulike aspekter ved bærekraftig utvikling.

Ny i barnehagen

Vi tilbyr besøksdager i forkant av barnehagestarten, og er i tett dialog om den enkelte foresatt om hva som er best for deres barn i oppstarten.

Overganger innad i barnehagen

Barna som skal begynne på ny avdeling har mange besøk på denne avdelingen, og blir godt kjent. I tillegg bruker ofte de små avdelingene det store fellesområdet ute, barnehagens turområde og gymsalen.

Overgang barnehage – SFO og skole

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Et samarbeid mellom barnehagen og SFO/ skolen er derfor viktig. Kristiansand kommune har utarbeidet [rutiner for dette samarbeidet](#). Både foreldre og barn deltar i arbeidet for å skape en trygg og god overgang. Barnehagen sender i samråd med foreldre et overførings skjema til SFO og skole der også barnet har fått bidra med informasjon.

Våre tiltak for å oppnå en god overgang til skolen er:

- Barnehagene har grupper med skoleforberedende aktiviteter hele det siste året barnet går i barnehagen.

- Barnehagen skal i samarbeid med foresatte overbringe informasjon om barnets trivsel og utvikling til skolen, slik at skoletilbudet i størst mulig grad er tilrettelagt.
- Kontaktlærer kommer på besøk i barnehagen.
- Skolestarterne besøker sin nye skole.
- Skolen inviterer alle nye elever og foresatte til førskoledag i juni.

Barnehagens årsplan

Alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Denne skal vise hvordan barnehagen jobber i tråd med Rammeplanen og lov om barnehager. Alt arbeid i barnehagen skal gjenspeile [barnehagelovens formål, § 1](#). Årsplanen har en dobbel funksjon, den skal både være et brukbart arbeidsredskap for barnehagepersonalet internt og den skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser for praksis i forhold til samarbeidspartnere og foreldre. Den skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring. Her må også progresjon tydeliggjøres. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles verdier, retning og fokus - strategiplan for barn og unge

Rammeverket for kvalitet og mestring er en operasjonalisering av Kristiansand kommunes strategiplan for



oppvekst. Rammeverket skal legge føringer for alt arbeid i barn og familie, barnehager og skole. Det gir tydelig retning gjennom formålet, *«Alle barn og unge skal oppleve at de er inkludert i fellesskapet»*. Det sier noe om hva som skal prege møtet mellom mennesker, om *relasjoner, forventninger og deltakelse*. Videre peker det på tre fokusområder i oppvekst, *livsmestring, inkluderende fellesskap og læring og utvikling*. Den ytterste sirkelen peker på prinsipper som skal ligge til grunn for arbeidet i en lærende organisasjon, som barnehagen er. *Lærende fellesskap, Verdier i praksis, Tydelig retning og Fokusert innsats*. Hele rammeverket finner du [HER!](#)

Kjerneverdiene i rammeverket er:

Likeverd - Medvirkning - Anerkjennelse

Alle barn og unge:

- **har en absolutt verdi**
- **vil når de kan**
- **finner mening og deltar**
- **har noe å tilføre fellesskapet**

Hovedsatsingsområder

Barnehagen har på bakgrunn av kartlegging av pedagogisk praksis, prioritert følgende hovedsatsingsområder for neste barnehageår: Hverdagssamtaler og bærekraftig utvikling.

Hverdagssamtaler

I St.meld. nr. 16 ... og ingen sto igjen – Tidlig innsats for livslang læring står det: «Språkutvikling er derfor noe av det mest betydningsfulle som skjer i et barns liv, og er avgjørende for barnets videre utvikling- både intellektuelt, sosialt og emosjonelt. Studier viser at tidlig språkstimulering kan forebygge sosiale forskjeller i senere læringsarenaer i skolen» (Kunnskapsdepartementet, 2006, s. 23).

Språket er viktig for å kommunisere med andre, men også for å tenke og å uttrykke følelser. Språket påvirker, og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Barn lærer språk ved å selv bruke språket, men også høre at andre bruker det.

Hverdagssamtaler er alle uformelle og spontane samtaler som finner sted både barn seg imellom og mellom barn og ansatte i barnehagen. De foregår blant annet rundt matbordet, i lek, ved stellebordet og i garderoben. Gjennom hverdagssamtaler lærer barn samtaleferdigheter, de lærer at andre tenker annerledes enn en selv og de får et større og dypere ord- og begrepsforråd.

Bærekraftig utvikling

I Rammeplan for barnehager står det at bærekraftig utvikling handler om at “barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen”. Det å ta vare på seg selv kan også kalles for livsmestring, altså hvordan vi kan leve gode liv. I barnehagen skal personalet støtte barna i å mestre motgang og medgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Å ta vare på hverandre handler om å vise omsorg, være inkluderende og å inngå i et fellesskap. Barna skal få støtte til å mestre balansen mellom å ivareta sine egne behov og samtidig ta hensyn til andres behov. Gjennom fellesskapet fremmes mangfold og gjensidig respekt, og barna får oppleve at det finnes ulike måter å handle, tenke og leve på. Når barna skal lære seg å ta vare på naturen handler det om at barnehagen skal bidra til at barna kan få en begynnende forståelse om at det vi gjør i dag kan ha konsekvenser for fremtiden. Barnehagen skal også bidra til at barna får et mangfold av naturopplevelser og at de får erfare at naturen er en god arena for både lek og læring.

Samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere, som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), mobilt team, helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp og støtte, eller få innspill til sitt arbeid når det er behov for det.

Helsetjenester som omhandler barn, er nå samlokalisert i [Familiens hus](#) der man treffer helsesykepleier, familierapeut, jordmor, fysioterapeuter, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Også barnehagen henvender seg her når det er behov for det. Alle barnehager har fått tildelt en kontakthelsesykepleier som de møter minst to ganger pr. år.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er ifølge barnekonvensjonen og barneloven foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Det er opprettet et eget [foreldreutvalg for](#)

[barnehager i Kristiansand](#) i tillegg til [FUB nasjonalt](#). Dette er et fellesorgan for alle foreldre med barn i barnehagen i Kristiansand kommune.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg som er rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen, er pålagt [taushetsplikt](#) og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon som gjelder barn, foreldre og personalet. Alle som jobber i barnehagen, må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil bli umiddelbart informert og involvert i saker som gjelder deres barn, med mindre det dreier seg om vold og overgrep, da har barnehagen plikt til å melde til politiet.

Lek og læring i barnehagen

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt, og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske og lære å mestre. Dette skal blant annet komme til uttrykk i arbeid med **rammeplanens fagområder**. Fagområdene er:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- antall, rom og form
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Barns lek og medvirkning preger barnehagehverdagen.

Vi har valgt følgende punkter å arbeide med knyttet til lek og læring:

- Aktive ansatte gir barna innspill og temaer til leken, samtidig som de verner om og anerkjenner leken.
- Barnehagen har utstyr, rom og uteområder som innbyr til forskjellige typer lek.
- Vi deler barna i små lekegrupper for å skjerme leken. Ansatte følger med på leken og veileder barna.
- Ansatte som er oppmerksomme og lydhøre for det barna undrer seg over, og gir dem innspill til deres videre læring.
- Skolestarterne våre har egen skoleklubb og de deltar på vanntilvenning med Vågsbygd svømme- og livredningsklubb.

Demokrati og barns medvirkning og deltakelse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer danning og læring. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap hvor barna får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de ansatte i relasjonen med barn. Barn skal bli møtt som et selvstendig menneske. Uavhengig av alder og forutsetninger skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Vi har valgt følgende punkter å arbeide med knyttet til demokrati og medvirkning:

- Vi har planlagte barnesamtaler.

- Barna har ulike behov for mat, søvn og hvile. Barnas primærbehov blir tilfredsstilt uten å tenke på hva som er en fastlagt dagsrytme.
- Vi ønsker at alle barn skal oppleve glede i barnehagehverdagen og jobber for at barna skal mestre og ha gode opplevelser.
- Vi endrer planer ut ifra hva barna er opptatt av.
- Barna har god tilgang på ulike materiell og leker, og har derfor mulighet til å velge mye lek og aktiviteter selv.

Omsorg og danning

Barnehagen skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner preget av tillit, nærvær, varhet og trygghet. Barn skal få omsorg av ansatte og andre barn, og samtidig øve seg på selv å gi omsorg. De ansatte skal veilede barn og hjelpe dem i spenningen mellom sosialisering i gruppen og ivaretagelse av de individuelle behov.

Vi har valgt følgende punkter å arbeide med knyttet til omsorg og danning:

- Ansatte bruker mye tid på å bli kjent med barna, og interesserer seg for det barna forteller og opplever.
- Barnegruppa blir organisert i flere smågrupper slik at barna blir sett, hørt og deres ulike behov blir dekket.
- Vi bruker *Være sammen programmet*, bøker som gir mulighet til samtaler i mindre grupper med barna. Det kan f.eks. være bøker som handler om naturlige følelser.
- Vi verdsetter en god dialog med foresatte.
- Marked. Barna lærer om likheter og forskjeller mellom livet her i Norge og i Kenya. De får respekt og forståelse for andre kulturer, religion og hvordan barn i andre land lever.

Kommunikasjon og språk

Vår barnehage skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling i omgivelser der ansatte er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø i forhold til språkstandard for barnehagene i Kristiansand. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene.

Vi har valgt følgende punkter å arbeide med knyttet til kommunikasjon og språk:

- Personalet er bevisste språkmodeller i hverdagsituasjoner og benevner «alt» rundt seg i samtaler med barna.
- Vi er bevisste på at vi utvider barnas språk i hverdagsamtalene.
- Vi leser bøker for enkeltbarn og grupper. Her bruker vi også tid på å samtale rundt boka.
- Vi har språkgruppe med barna som trenger ekstra språkstøtte.
- Vi støtter barnas språkuttrykk, og legger til rette for at alle barn involveres i samspill.

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i fellesskapet. Barn og voksne har en absolutt verdi. Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet der mangfold brukes som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt.

Vi har valgt følgende punkter å arbeide med knyttet til mangfold, likestilling og gjensidig respekt:

- I Tunballen barnehage jobber vi for at alle skal ha en eller flere venner.
- Personale som er oppmerksomme og kommenterer når barna sier eller gjør noe fint mot andre.
- Barna lærer om sosial kompetanse i hverdagen og gjennom «Være sammen-opplegget»
- Vi har aldersinndelte grupper på tvers av avdelingene, for å forme vennskap.

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i både her og nå og i fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling.

Vi har valgt følgende punkter å arbeide med knyttet til bærekraftig utvikling:

- Vi har ulike aktiviteter gjennom året der vi ønsker at barna skal se verdien av å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.
- Personalt støtter barna i å takle/mestre motgang og utfordringer som er en naturlig del av livet
- Gjennom arrangementer og temaer i løpet av året blir barna kjent med nye kulturer, mat, religioner og livssituasjoner.
- Vi gir barna gode naturopplevelser og gjør de kjent med naturens mangfold. Vi ønsker at de skal oppleve en tilhørighet til naturen og lære seg respekt for liv.
- Vi sorterer avfallet vårt i 7 ulike beholdere. Vi har egne kompostbinger og bruker bokashi bønner, slik at vi kan produsere næringsrik jord til kjøkkenhagen.
- I kjøkkenhagen og inne har vi ulike vekster. Barna får være med i alle prosesser fra frø til innhøsting.

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser, vi skal legge til rette for at barna blir robuste og trygge, og kjenner tilhørighet til barnehagens sosiale fellesskap.

Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser med rom for utforskning og sunne helsevaner. Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse blant annet i møte med rammeplanens fagområder.

Vi har valgt følgende punkter å arbeide med knyttet til livsmestring og helse:

- Barna skal møtes med en holdning der de voksne søker å forstå hva som ligger bak barnas atferds uttrykk og støttes i å håndtere livene sine gjennom trygghet, relasjon og god følelsesregulering.
- Personalet skal ha et bevisst forhold til at barna kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.
- Gjennom samtaleverktøyet «Kroppen er min» skal barna få mulighet til å kommunisere med voksne om krenkelser, grenser, hemmeligheter og trygghetspersoner.
- Personalet jobber for at barna skal utvikle et positivt selvbilde gjennom mestringsopplevelser
- Personalet er støttende stillas for barna. Vi gir de akkurat tilstrekkelig hjelp til at de kan klare noe de ellers ikke ville klart på egenhånd.
- Vi bruker gymsalen og turområdene ved barnehagen mye, og gir barna mange ulike utfordringer og opplevelser.
- Vi bruker produkter fra kjøkkenhagen i matlaging og har fokus på sunn, økologisk og kortreist mat.

Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø

Et godt leke og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing. Barnehagen skal ha nulltoleranse for alle typer krenkelser. De ansatte har aktivitetsplikt, jfr. § 41,42 og 43 i barnehageloven, til å følge med, melde fra, undersøke og sette inn tiltak. Kristiansand kommune har utarbeidet en felles [veileder for arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø](#).

Slik vil vår barnehage jobbe med å forebygge, avdekke, stoppe, håndtere og følge opp mobbing i tråd med barnekonvensjonen og verdiene i Rammeplanen:

Årshjul for barnehagens forebyggende arbeid

Måned	Aktivitet	Ansvar
August	<u>Planleggingsdag/personalmøte:</u> <ul style="list-style-type: none">Gjennomgang av barnehageloven § 41, 42 og 43.Gjennomgang av «Veileder til trygt og godt barnehagemiljø».Drøfting av barnehagemiljøet og hva de 5 delpliktene i aktivitetsplikten innebærer (forebygge, følge med, gripe inn, melde fra, undersøke)	Styrer
August	Oppstartssamtaler med nye foreldre	Pedagogiske ledere
August/ september	<u>Foreldremøte, hvor foreldre gjøres kjent med:</u> <ul style="list-style-type: none">Barnehageloven § 41, 42 og 43«Veileder for trygt og godt barnehagemiljø»Hvordan melde fra (meldeskjema for ansatte i barnehagene i Kristiansand)Valg av foreldrerepresentanter til samarbeidsutvalg	Styrer
September/ oktober	Konstituering av samarbeidsutvalg. Gjennomgår «Veileder for trygt og godt barnehagemiljø».	Styrer
November	Foreldreundersøkelsen (udir)	Styrer
Januar	Foreldreundersøkelsen gjennomgås i ledelsen, personalet og SU.	Styrer
April	Personalet vurderer egen praksis knyttet til aktivitetsplikten (kap. 5 i denne veilederen) og hvordan ansatte følger opp dette.	Styrer

Vurdering og veien videre

Hovedmålet med vurdering er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vår barnehage arbeider kontinuerlig med vurdering blant annet gjennom pedagogisk analyse i egne grupper der hele personalet deltar. Gjennom å reflektere over egen praksis er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna. Barnehagens arbeid med planlegging og vurdering skal ses i lys av valgt område for utvikling/hovedsatsningsområde.

Når barnehagen gjennom året jobber med refleksjon over egen praksis, bidrar dette til egenvurdering. Vi tar utgangspunkt i punktene som er skissert under hvert tema i årsplanen. Progresjonen vil kontinuerlig evalueres i lys av disse. Dette for å sikre at barnehagen gjennom året legger til rette for at alle barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Progresjon i barnehagens innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø

Vi tar utgangspunkt i punktene for egenvurdering som er skissert under hvert tema i årsplanen.

I vurderingsarbeidet spør vi oss: Hvordan kommer progresjon til uttrykk i vår praksis når det gjelder «pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø»? (Rammeplanen, 2017, s.44)

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon skiller seg fra ordinær dokumentasjon ved at den bidrar til kritisk refleksjon over praksis. Når barnehagen arbeider med egenvurdering og progresjon kan den pedagogiske dokumentasjonen være et verdifullt utgangspunkt for felles refleksjon og samtaler om arbeidet, som kan danne grunnlag for å utvikle stadig bedre praksis.

Plan for arbeidet

I denne årsplanen har vi skissert noen punkter for refleksjon over egen praksis innenfor viktige områder i barnehagens tilbud. Disse punktene skal brukes i barnehagens vurderingsarbeid og i tillegg sikre progresjon.

Med utgangspunkt i disse skal personalet i fellesskap vurdere egen praksis. Dette skal ligge til grunn for videre arbeid, læring og utvikling av et stadig bedre barnehagetilbud.

Slik vil vi jobbe med vurdering og progresjon:

- Avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager brukes til kompetanseheving, refleksjoner, planlegging og evaluering. Og i hverdagen veileder vi hverandre i daglig praksis.
- Vi gjennomfører utviklingssamtaler.
- For å involvere alle ansatte brukes verktøy som IGP, SMTTE og caseveiledning.
- Vi planlegger opplegg ut ifra både modenhet og alder til barna.
- Vi har en naturlig progresjon fra småbarnsavdeling og til stor avdeling.